

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

23.11.2010

B7-0673/2010

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője / a Bizottság alelnöke
nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

Ukrajnáról

**Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Michael Gahler,
Ioannis Kasoulides, Gunnar Hökmark, Inese Vaidere, Paweł Zalewski,
Cristian Dan Preda, Lena Kolarska-Bobińska, Joachim Zeller, Traian
Ungureanu, Jan Kozłowski, Jacek Protasiewicz**
a PPE képviselőcsoport nevében

RE\840595HU.doc

PE450.489v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B7-0673/2010

az Európai Parlament állásfoglalása Ukrajnáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Ukrajnáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a 2010. október 31-i helyhatósági választások eredményére,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének „A demokratikus intézmények működése Ukrajnában” című, 2010. október 5-én elfogadott 1755. számú határozatára,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése ellenőrző bizottságának 2010. szeptember 9-én elfogadott jelentésére,
- tekintettel az Európai Tanács Ukrajnára vonatkozó, 2010. szeptember 16-i következtetéseire,
- tekintettel az EU–Ukrajna Parlamenti Együtműködési Bizottság 2010. március 22–23-én Brüsszelben tartott 14. ülésén kiadott nyilatkozatra és ajánlásokra,
- tekintettel az EU–Ukrajna Parlamenti Együtműködési Bizottság 2010. november 4–5-én Brüsszelben tartott 15. ülésén kiadott nyilatkozatra és ajánlásokra,
- tekintettel az ukrán választási törvénynek az ukrán parlament (Verhovna Rada) által 2010 júniusában, röviddel a helyhatósági választások előtt, az utolsó pillanatban elfogadott módosításaira,
- tekintettel a 2009. december 4-én Kijevben tartott EU–Ukrajna csúcstalálkozón elfogadott együttes nyilatkozatra,
- tekintettel a Brüsszelben 2010. november 22-én tartott EU–Ukrajna csúcstalálkozón elfogadott közös nyilatkozatra,
- tekintettel a Prágában 2009. május 7-én közzétett, a keleti partnerségről szóló együttes nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Unió és Ukrajna között 1998. március 1-jén hatályba lépett partnerségi és együtműködési megállapodásra, továbbá a partnerségi és együtműködési megállapodás helyébe lépő társulási megállapodásról szóló, folyamatban lévő tárgyalásokra,
- tekintettel az Ukrajnára vonatkozó 2011–2013 közötti nemzeti indikatív programra,
- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,

- A. mivel Ukrajna az EU számára stratégiai fontosságú európai ország; mivel mérete, erőforrásai, lakossága, valamint földrajzi fekvése miatt Ukrajna különleges helyet foglal el Európában, és kulcsfontosságú regionális szereplőnek tekinthető,
- B. mivel mind az újonnan megválasztott ukrán elnök, Viktor Janukovics, mind az ukrán parlament (a Verhovna Rada) megerősítette, hogy Ukrajna csatlakozni kíván az Európai Unióhoz, és már számos lépést megtettek az Európához való közeledés érdekében, így például Ukrajna elkötelezte magát az európai gazdaság- és energiapolitikai normák megvalósítása mellett (amit többek között az Energiaközösséghez való csatlakozás is példáz), valamint az IMF által támogatott átfogó gazdasági reformprogram elindítása mellett,
- C. mivel az ukrán kormány átfogó reformtervezetet készít elő, kéri a 2010. február 25-i európai parlamenti állásfoglalásban megfogalmazott kérések abba való beillesztését,
- D. mivel Ukrajna készenléti hitelt kapott a Nemzetközi Valutaalaptól,
- E. mivel olyan vádak hangzottak el, hogy az alapvető jogok és szabadságok, mint például a gyülekezési és szólásszabadság, valamint a média szabadsága az elmúlt hónapokban nyomás alá kerültek,
- F. mivel az elnökválasztást követően egyre aggasztóbb jelek utalnak a demokrácia és a pluralizmus gyengülésére, különös tekintettel a civil szervezetekkel szembeni bánásmódra, panaszok érkeznek újságíróktól a médiakiadók vagy médiatulajdonosok által bizonyos eseményekről való tudósítás vagy azok elhallgatása tekintetében gyakorolt nyomással kapcsolatban, továbbá az ukrán titkosszolgálat fokozódó és politikailag motivált tevékenységével, valamint a közigazgatási és igazságszolgáltatási rendszer erőforrásaival történő politikai visszaélésekkel kapcsolatban,
- G. mivel az ukrán alkotmánybíróság 2010. október 1-jei határozata visszaállítja az 1996-os alkotmányt, mivel a fékek és ellensúlyok demokratikus, hatékony és tartós rendszerének kialakításának továbbra is elsődleges célkitűzésnek kell maradnia, melyet nyílt, befogadó és valamennyi ukrán politikai párt és szereplő számára hozzáférhető módon kell megvalósítani,
- H. mivel Ukrajnában 2010. október 31-én helyhatósági és regionális választásokat tartottak; mivel e választások megszervezésének egyes szempontjait bírálókat érték, hiszen a nyitott és tisztességes megközelítés tekintetében érvényesülő európai követelmények nem teljesültek,
- I. mivel nem minden párt indulhatott a választásokon az ország valamennyi tartományában és városában,
- J. mivel az EP ad hoc küldöttsége megfigyelte az október 31-i választásokat,
- K. mivel a 2010. november 22-én Brüsszelben tartott 14. EU–Ukrajna csúcstalálkozó további előrelépést hozott a kétoldalú együttműködés terén azáltal, hogy megállapodás született a vízumliberalizációra irányuló cselekvési tervről, illetve aláírták az aktuális partnerségi és

együttműködési megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyvet, amely lehetővé teszi Ukrajna számára az uniós programokban való részvételt,

- L. mivel a média szabadságával foglalkozó EBESZ-képviselő 2010. október 13-án kijelentette, hogy Ukrajnában jelentősen javult a média szabadságának helyzete, de sürgősen lépéseket kell tenni a helyzet fenntartása érdekében, és felhívta a kormányt, hogy a média szabadságára vonatkozó nemzetközi előírásoknak és az EBESZ felé tett kötelezettségvállalásoknak való megfelelés érdekében tartózkodjon minden, a médiatartalmak befolyásolására vagy cenzúrázására irányuló kísérlettől,
1. hangsúlyozza, hogy Ukrajna történelmileg, kulturálisan és gazdaságilag erősen kötődik az Európai Unióhoz, és az Európai Unió egyik fontos partnere keleti szomszédai között, amely jelentős befolyást gyakorol az egész kontinens biztonságára, stabilitására és jólétére, továbbá teljes mértékben támogatja Ukrajnát átfogó gazdasági reformprogramja sikerre vitelében,
 2. aggodalmának ad hangot azon felvetések és szavahihető beszámolók növekvő száma miatt, amelyek szerint az elmúlt hónapokban nyomás alá kerültek az olyan alapvető jogok és szabadságok, mint a gyülekezési és a szólásszabadság, valamint a média szabadsága;
 3. kijelenti, hogy a helyhatósági és regionális választások tisztességtelen, nem szabad és nem demokratikus módon zajlottak;
 4. emlékeztet rá, hogy a választási rendszert röviddel a választások előtt egyoldalúan megváltoztatták azzal a szándékkal, hogy az új pártokat és pártszövetségeket kedvezőtlen helyzetbe hozzák, valamint hogy a választásokat megelőző szakaszban nem minden párt volt képes az országban mindenütt saját hivatalos nevén nyilvántartásba vetetni magát;
 5. emlékeztet rá, hogy valamennyi vagy szinte valamennyi helyi és területi választási bizottságban többségben voltak az ország új vezető pártjának képviselői, ami az ország nagy részén éles ellentétben volt a megelőző – és nem is régen tartott – választások helyi eredményeivel;
 6. emlékeztet rá, hogy a helyi hatóságok szándékosan bejegyezték politikai álpártokat más, már működő politikai pártok nevére, vagy elutasították az ellenzéki pártok törvényes képviselőinek felvételét a jelöltek közé, a legnagyobb ellenzéki párt pedig – amely az év eleji elnökválasztás alkalmával abszolút többséget szerzett Kijevben, Lvivben és más választókerületekben – nem indulhatott Lviv és más régiók és városok helyhatósági választásain, valamint Kijevben feloszlatták a kerületi tanácsokat, hogy a fővárosban ne lehessen a szavazást megtartani;
 7. erőteljesen bírálja, hogy az országos rádió- és tévécsatornák nem tükrözték hűen a vélemények megoszlását, sőt, teljesen figyelmen kívül hagyták az egyensúly kívánalmát;
 8. sajnálja, hogy az EU–Ukrajna Parlamenti Együttműködési Bizottság 15. ülése után kiadott zárónyilatkozatban és ajánlásokban nem foglalkoztak az ukrajnai helyhatósági és regionális választások elégtelen és manipulatív előkészítésével és lebonyolításával, holott azok során figyelmen kívül hagyták a demokrácia alapelveit és a demokratikus választásokra vonatkozó nemzetközi elvárásokat;

9. felhívja az Európai Tanácsot, hogy utasítsa el a demokrácia szabályainak a választások alakalmával tapasztalt háttérbe szorítását, és álljon ki a demokrácia felé vezető folyamat megszakíthatatlansága, a jogállamiság és a kormányzati politika folyamatainak átláthatósága mellett;
10. felhívja a hatóságokat, hogy a jogok és szabadságok megsértéséről érkező jelentéseket alaposan vizsgálják ki, és orvosolják a megállapított jogsértéseket; továbbá vizsgálják ki az SZBU (az ukrán biztonsági szolgálat) szerepét a demokratikus folyamat megzavarásával kapcsolatban;
11. aggodalmának ad hangot a média szabadságát és pluralizmusát aláásó közelmúltbeli események kapcsán; felhívja a hatóságokat, hogy hozzanak meg minden szükséges intézkedést a demokratikus társadalom ezen alapvető tényezőinek védelme érdekében, és tartózkodjanak a nemzeti médiában megjelenő beszámolók tartalmának közvetlen vagy közvetett ellenőrzésére irányuló mindennemű kísérlettől; hangsúlyozza a médiaágazat jogszabályi reformjának sürgős szükségességét, és ezért üdvözli az ukrán közszolgálati műsorszolgáltatásról szóló közelmúltbeli javaslatot; üdvözli emellett az ukrán hatóságok nyilvánosság előtt elhangzott azon ígéreteit is, hogy az év végére befejezik egy közszolgálati adó létrehozásához szükséges jogi keretrendszer létrehozását; felhívja a hatóságokat annak biztosítására, hogy a büntetőeljárásoknak ne az legyen a kimenetele, hogy a műsorsugárzási frekvenciákat önkényesen bevonják, valamint arra, hogy vizsgáljanak felül minden olyan döntést és kinevezést, amely összeférhetlenség kialakulásához vezethet;
12. felhívja az ukrán kormányt, hogy a média szabadságáról szóló jogszabályokat hozza összhangba az EBESZ normáival;
13. sajnálja, hogy a választásokra vonatkozó szabályok továbbra is vita tárgyát képezik, és rámutat arra, hogy bebizonyosodott: a helyi választásokra vonatkozó törvény nem megfelelő Ukrajna számára; sürgeti valamennyi érintett kormányzati és ellenzéki politikai szereplőt, hogy vegyék fontolóra a választásokon jelöltként indulók és a szavazók bizalmának növelését célzó kiegészítő intézkedések elfogadását; felhívja a figyelmet az EBESZ/ODIHR választási megfigyelő misszió jelentésére, amely szerint a 2007-es választások többnyire megfeleltek az EBESZ és az Európa Tanács felé vállalt kötelezettségeknek és a demokratikus választásokra vonatkozó egyéb nemzetközi normáknak, és amely megerősítette, hogy a választásokat nyitott és a versenynek teret engedő környezetben bonyolították le, és ragaszkodik ahhoz, hogy ezeket a körülményeket a jövőbeni választások alkalmával is biztosítsák;
14. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az ukrán intézmények hitelességét, stabilitását, függetlenségét és hatékonyságát, így biztosítva a demokrácia és a jogállamiság érvényesülését, valamint a hatalmi ágak egyértelmű elválasztásán és a fékek és ellensúlyok állami szervek között ténylegesen megvalósuló rendszerén alapuló alkotmányos berendezkedés továbbfejlesztését célzó, közös megegyezésen alapuló reformfolyamat előmozdítását; hangsúlyozza, hogy az Európa Tanács Joggal a Demokráciáért Bizottságával (Velencei Bizottság) folytatott együttműködés alapvető fontosságú annak biztosítása érdekében, hogy a jelenleg kidolgozás alatt álló jogalkotási reformcsomagok teljes mértékben megfeleljenek az európai normáknak és értékeknek;

sürgeti az érdekelt politikai feleket, ideértve a kormányt és az ellenzéket is, hogy vegyenek részt a folyamatban, és felhívja az ukrán hatóságokat, hogy kérjék ki a Velencei Bizottság véleményét a törvénytervezetek végleges változatairól;

15. olyan átfogó és következetes igazságszolgáltatási reformra szólít fel, amely biztosítaná az igazságügyi hatóságok függetlenségét a végrehajtó hatóságoktól, garantálná a korrupciómentességet, valamint a független média segítségével megakadályozná, hogy bármelyik ukrán politikai erő kisajátítsa a hatalmat;
16. sürgeti az ukrán parlamentet, hogy fogadja el a közérdekű információkhoz való hozzáférésről szóló törvény Sevcenko képviselő által készített tervezetét, amellyel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése is egyetértett, valamint hozzon létre hatékony mechanizmusokat a végrehajtásához; úgy véli, hogy ez hozzájárulna a korrupció elleni küzdelemhez, amely mellett az ukrán elnök és miniszterelnök is elkötelezte magát;
17. üdvözli a 2010. november 22-i 14. EU–Ukrajna csúcstalálkozón elfogadott, Ukrajna számára biztosított vízumliberalizációról szóló cselekvési tervet; úgy véli, hogy a cselekvési terv olyan gyakorlati eszköz, amely előmozdítja a vonatkozó területeken a lényeges reformokat, és különösen a jogállamiság megszilárdítása és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása lesz alapvető fontosságú ahhoz, hogy a vízumliberalizáció érdekében teljesítsék a közrend, a közbiztonság és a külkapcsolatok területén a megállapított kritériumokat; felhívja az Európai Bizottságot, hogy segítse az ukrán hatóságokat a vízumliberalizáció elérése érdekében tett erőfeszítéseiben;
18. üdvözli az aktuális partnerségi és együttműködési megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv aláírását, ami lehetővé teszi Ukrajna számára, hogy uniós programokban vegyen részt olyan területeken, mint az üzlet és vállalkozás, az energia, valamint az információ, kommunikáció és technológia;
19. aggasztónak tartja az újságírók elleni erőszak és megfélemlítés eseteit, valamint Vaszil Klementyevnek, a Novi Sztyil riporterének 2010. augusztus 11-i eltűnését; biztos benne, hogy az ukrán hatóságok mindent meg fognak tenni azért, hogy kinyomozzák az ügyet;
20. kifejezi aggodalmát amiatt, hogy Ukrajna nyugati területein erősödőben vannak a nacionalista tendenciák, ami a sovén nacionalista párt, a Svoboda választási sikereiben is tükröződik, mely párt a szavazatok 20–30%-ának megszerzése révén helyi szinten máris a legjelentősebb szereplővé vált; nem feledkezik el azokról a médiából származó értesülésekről, amelyek szerint az említett politikai párt kapcsolatban van az ország új kormányzó pártjának támogatóival;
21. hivatkozással az EU által 2010-ben Ukrajnának juttatott 500 millió eurós makro-pénzügyi támogatásra, üdvözli az EU elkötelezettségét amellelt, hogy 610 millió eurós makro-pénzügyi támogatás formájában további támogatást juttat, bár rámutat arra is, hogy bármiféle pénzügyi támogatás feltételévé a reformok folytatását, ezek uniós normákhoz való hozzáigazítását és a jogállamiság fenntartását kell tenni;
22. felhívja az Európai Bizottságot, hogy Ukrajnával olyan értelemben tárgyaljon a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásról, hogy annak rendelkezései ne

csak az EU és Ukrajna piacait nyissák meg a kölcsönös előnyökkel járó kereskedelem számára, hanem támogassák az ukrán gazdaság korszerűsítését is;

23. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak, Ukrajna elnökének, kormányának és parlamentjének, valamint az Európa Tanács és az EBESZ Parlamenti Közgyűlésének.